Na základe schválenia zákona 317/2009 Z. z. z 24. júna 2009 o pedagogických a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. novembra 2009, bola na našej škole zriadená funkcia školského psychológa od septembra 2017.

Školský psychológ patrí do kategórie odborných zamestnancov školy podľa § 19 tohto zákona.

Psychológ a školský psychológ

1. Psychológ podľa tohto zákona vykonáva odborné činnosti v rámci psychologickej diagnostiky, individuálneho, skupinového alebo hromadného psychologického poradenstva, psychoterapie, prevencie a intervencie k deťom a žiakom s osobitným zreteľom na proces výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach; vykonáva aj odborné činnosti psychologického poradenstva v oblasti rodinných, partnerských a ďalších sociálnych vzťahov. Týmto nie sú dotknuté odborné činnosti psychológa vykonávané podľa osobitného predpisu. Poskytuje psychologické poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom a pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení.
2. Školský psychológ vykonáva odborné činnosti v rámci orientačnej psychologickej diagnostiky, individuálneho, skupinového alebo hromadného psychologického poradenstva, psychoterapie, prevencie a intervencie k deťom a žiakom s osobitným zreteľom na proces výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach; vykonáva aj odborné činnosti psychologického poradenstva v oblasti rodinných, partnerských a ďalších sociálnych vzťahov. Poskytuje psychologické poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom a pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení. Pripravuje podklady pre odborných zamestnancov poradenských zariadení.

Konkrétnou náplňou práce školského psychológa je:

- Psychologické poradenstvo pre žiakov a pedagogických zamestnancov pri riešení výchovných a vzdelávacích problémov s dôrazom na ich duševné zdravie.
- Poznávanie osobnosti žiaka z hľadiska osobnostného, kognitívneho, emocionálneho a sociálneho vývinu.
- Psychologická starostlivosť o žiakov s problémami v učení, žiakov s poruchami správania a pozornosti, o nadaných a talentovaných žiakov.
- Psychologická starostlivosť o žiakov, ktorí sa nachádzajú v krízových životných situáciách.
- Podieľanie sa na výbere žiakov do rôznych foriem špecializovaného vzdelávania a sledovanie ich ďalšieho školského vývinu.
- Psychologické poradenstvo pri profesijnej orientácii, pri voľbe povolania.

- Podieľa sa na výchove k partnerstvu a rodičovstvu a na rozvoji osobnosti a medziľudských vzťahov.
- Sociálno-psychologická práca s triednym kolektívom s cieľom prevencie a eliminácie sociálno-patologických javov.
- Príprava a realizácia terapeutických, preventívnych a reedukačných programov, programov na rozvoj osobnosti a medziľudských vzťahov, besied, prednášok a pod.
- Poradensko-konzultačná pomoc pedagogickým zamestnancom orientovaná na využívanie psychologických poznatkov vo výchovnom a vzdelávacom procese.
- Poradensko-konzultačná pomoc pre rodičov a zákonných zástupcov detí so zameraním odbornú podporu a na riešenie výchovných a vzdelávacích problémov s dôrazom na duševné zdravie detí.
- Predkladanie návrhov a podnetov na skvalitnenie výchovno-vzdelávacej práce školy.

Výhodou v práci školského psychológa , ktorý pracuje priamo v škole je to, že sa pravidelne zúčastňuje procesu výchovy a vzdelávania v škole, pozoruje interpersonálne vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi či učiteľmi navzájom a aj sám s nimi operatívne komunikuje, čo mu umožňuje lepšie vnímať celý systém školy, školské prostredie, výchovno-vzdelávací proces, učiteľský zbor, žiakov jednotlivo, aj ako súčasť kolektívu a od počiatku objasňovať a riešiť rôzne ťažkosti v oblasti učenia, správania, v oblasti sociálnych vzťahov, spolupráce školy a rodiny a pod. Môže tiež oveľa užšie kooperovať s riaditeľom a celým vedením školy a na základe všetkých už spomenutých výhod je v popredí možnosť operatívnejšie identifikovať činitele, spolupodieľajúce sa na vzniku problémov a ich urýchlené riešenie – či už samostatne, alebo v kooperácii s poradenským i klinickým psychológom, pedopsychiatrom, logopédom, špeciálnym pedagógom, lekárom alebo sociálnym kurátorom.

Etika práce školského psychológa

Pri poskytovaní psychologických služieb žiakom, učiteľom, rodičom, výchovným poradcom, riaditeľovi, či iným pracovníkom, ktorí sa podieľajú na výchove a vzdelávaní, sa školský psychológ riadi etickým kódexom práce psychológa, ako aj etickým kódexom práce školského psychológa.

Školský psychológ:

- dodržiava všeobecne platné ľudské práva a práva dieťaťa,
- chráni práva a dôstojnosť klientov, ktorým poskytuje psychologické služby,
- uplatňuje len také prístupy vo svojej práci, ktoré odrážajú humanistický záujem a dôstojnosť a osobnú integritu klientov,
- vyhýba sa všetkým aktivitám, ktoré porušujú alebo znižujú občianske a zákonné práva klientov,

- zabezpečuje psychologické služby na školách a školských zariadeniach všetkým klientom, ktorí to požadujú, alebo ktorí tieto služby potrebujú bez ohľadu na ich rasu, národnosť, náboženskú príslušnosť, vek či handicap,
- zoznámi sa s filozofiou, cieľmi, organizáciou a metodológiou školy, na ktorej pracuje, čo mu umožňuje spolupodieľať sa na dosiahnutí spoločných cieľov,
- rešpektuje klientovo právo voľby dobrovoľného vstupu do profesionálneho vzťahu, či účasti na psychologických službách,
- pracuje so žiakmi, učiteľmi a rodičmi žiakov nestranne bez ohľadu na ich fyzické, mentálne, emocionálne vlastnosti,
- informuje klienta o dôležitých aspektoch ich vzájomného profesionálneho vzťahu a o výsledkoch diagnostiky a psychologických intervencií, zmenách programov, dôležitých plánovaných službách a iných relevantných informáciách, či o ďalšom využití týchto informácií,
- všetky údaje o osobných aspektoch klienta považuje za prísne dôverné,
- informuje vedenie školy, učiteľov, rodičov o svojich zisteniach, je zodpovedný za poskytovanie takých informácií, ktoré sú zrozumiteľné pre všetkých, dôraz kladie skôr na interpretáciu a odporúčania, než na predkladanie výsledkov diagnostiky a intervencií,
- je zodpovedný za zachovanie dôvernosti informácií o klientoch alebo výsledkoch diagnostiky a intervencie, v prípade, ak chce využiť tieto informácie v prednáškach alebo publikáciách, vopred si zabezpečí písomný súhlas klienta alebo vynechá všetky identifikujúce údaje,
- kooperuje a zabezpečuje koordináciu služieb s inými odborníkmi pri plnení svojich cieľov, rešpektuje oblasti svojej a ich kompetencií, spolupracuje s nimi pri uznaní multidisciplinárnej služby potrebnej pre psychologickú službu klientovi,
- spolupracuje s rodičmi pri práci s dieťaťom pri identifikácii problémov, hľadaní alternatív a stratégií riešení, konzultuje s nimi odporúčania a plány na pomoc dieťaťu pri zabezpečovaní psychického zdravia a osobnostného rozvoja,
- pri výbere a použití validných a reliabilných postupov, stratégií, metód a techník prihliada na vek, pohlavie, socioekonomický a etnický pôvod klientov,
- ak zistí, že klientov stav si vyžaduje služby mimo jeho kompetencie alebo pôsobnosti, alebo si vyžaduje pomoc a starostlivosť ďalšieho odborníka, odporúča ho inému kvalifikovanému odborníkovi - ide napr. o interdisciplinárnu spoluprácu s klinickým psychológom, špeciálnym pedagógom, sociálnym pracovníkom, pedopsychiatrom, právnikom, lekárom,
- udržiava si vysokú úroveň svojím objektívnym získavaním údajov a informácií nevyhnutných pre efektívnu prácu s klientmi.